

Delaktighetsrapport

Utarbetande av en stadsstrategi för Borgå stad 2025–2026

Uppdaterad 9.3.2026

Innehåll

Inledning	1
Delaktighetsrapportens syfte och innehåll	1
Information om delaktighet	1
Sätt att delta och delaktighetsevenemang	2
Inledningsfas	2
Pilotförsök med framtidsverkstäder	2
Linnankosken lukio och Borgå Gymnasium	3
Stadens personal, flera sektorer	4
Stadsstyrelsen	5
Gruppen för näringar, sysselsättning och integration	6
Intervjuer	7
Visions- och framtidsdiskussionsskedet	8
Beskrivning av omvärlden	8
Framtidsverkstäder och resultaten som vägledning för strategiarbetet	9
Vad Borgå är känt för	10
Invånarantal och -struktur	11
Klimat och natur	12
En fungerande och trygg stad	13
Företag och näringsliv	14
Stadens ekonomi och personal	15
Småbarnspedagogik och undervisning	16
Fritid	17
Stadsstrukturen och dess tillgänglighet	18
Övrig respons från visions- och diskussionsfasen	19
Förslagsskedet	20
Stadsdirektörens förslag till stadsstrategi	20
Respons och utlåtanden i förslagsskedet	21
Barn och unga med starka grundläggande färdigheter och framtidstro	22
En stad där man integreras	22
En ren, vacker och inbjudande livsmiljö	22
Effektfullt främjande av livskraften	22
Synpunkter på prioritering av tyngdpunkter och respons	23
Hörnstenar: Ekonomi, personal och ledning, verksamhetskultur och spetsprojekt	24
Synpunkter på prioritering av spetsprojekt och respons	24
Idéer och motförslag för genomförande och uppföljning av strategiarbetet	25
Övrig respons som lämnades med blanketten	25
Utlåtanden	26
Fortsättningsintervjuer	28
Beslutsskedet	29

Tips för läsare med knappt om tid: Läs rubrikerna och de grå lådorna.

Inledning

Delaktighetsrapportens syfte och innehåll

Delaktighetsrapporten är ett dokument som beskriver hur alla olika parter, såsom stadens förtroendevalda, anställda, invånare, föreningar, företag och andra intressentgrupper, har deltagit i beredningen av strategin. Den här rapporten sammanställer de viktigaste resultaten och slutsatserna av deltagandet i strategiberedningen och ger underlag för beredningen i dess olika skeden.

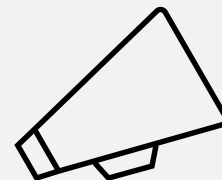
Rapporten innehåller tre olika kapitel om deltagandet: visions- och diskussionsskedet, förslagsskedet samt beslutsskedet. Kapitlet om strategiförslaget uppdateras i delaktighetsrapporten uppskattningsvis i januari–februari och beslutskapitlet när strategin har godkänts i stadsfullmäktige.

Information om delaktighet

För beredningen av strategin och ordnande av delaktigheten öppnades egna separata webbsidor i stadens webbtjänst i augusti 2025. Beredningsarbetets stegvisa framskridande, material och delaktighetsevenemang kan följas via stadens webbsidor. På webbsidorna har publicerats en arbetsplan vars syfte har varit att på ett riktigt sätt åskådliggöra hur strategiprocessen framskrider också ur ett delaktighetsperspektiv. Staden informerar om hur strategiarbetet framskrider och om möjligheterna att delta i det bland annat på sin webbplats och sociala medier.

Tre kommentarer till en början:

1. I delaktighetsrapporten lyfts fram rösten hos dem som deltagit aktivt. Antalet personer som svarat representerar nu cirka en procent av Borgås invånarantal.
2. Delaktighetsrapporten lyfter fram de viktigaste ämnena i responsen, dvs. de ämnen som fått flest omnämningar. Alla ämnen som tagits upp enskilda eller få gånger har inte skrivits in i den här rapporten. Staden strävar efter att dra nytta av konkreta och detaljerade ämnen som fåtts via responsen när den godkända strategin genomförs under de kommande åren.
3. På vilka sätt och med vilka resurser ökar vi den delaktighet som många önskar? Är de nuvarande metoderna tillräckligt tillförlitliga och tillgängliga och är resurserna tillräckliga?

Sätt att delta och delaktighetsevenemang

Inledningsfas

Pilotförsök med framtidsverkstäder

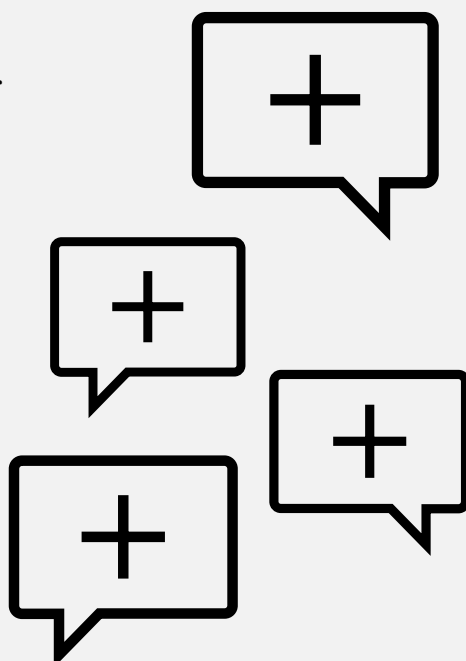
Innan de centrala delaktighetsfaserna inleddes gjordes ett pilotförsök med konceptet med framtidsverkstäder genom att involvera gymnasieelever och stadsorganisationens personal och förtroendevalda. Man testade att ordna verkstäder både som fysiska möten och distansmöten. Verkstädernas innehåll testades genom öppna frågor med färdiga teman samt med hjälp av den så kallade Blue Ocean-metoden. De centrala frågorna i Blue Ocean-metoden är:

- Vilka helt nya saker, aktiviteter eller verksamhetssätt borde skapas?
- Vilka saker, aktiviteter eller verksamhetssätt borde man helt och hållet avstå från?
- Vilka saker, aktiviteter eller verksamhetssätt borde utökas?
- Vilka saker, aktiviteter eller verksamhetssätt borde minskas?

Det observerades att deltagandet var större i verkstäderna som ordnades som fysiska möten. Det konstaterades också att ordnandet av fysiska möten kräver mer planering och resurser. Testningen av metoden Blue Ocean visade att det var lättare för deltagarna att i verkstäderna komma på saker, aktiviteter och verksamhetssätt som de ville att man ska skapa eller utöka än sådana som de ville att man ska minska eller helt avstå från.

De tre slutsatserna av pilotverkstäderna var:

1. Verkstäderna som ordnades som fysiska möten gav fler svar än de verkstäder som ordnades elektroniskt på distans. → Man beslutade att satsa på fysiska möten.
2. I resultaten av verkstäderna med Blue Ocean-metoden betonades utökandet och skapandet av nya saker, aktiviteter och verksamhetssätt.
3. Också i de tematiska frågorna betonades önskemål om och behov av att utöka nya saker, aktiviteter och verksamhetssätt, men mer begränsat. → Beslut att be om respons via teman.

Linnankosken lukio och Borgå Gymnasium

Året är 2035 och ni är på tidsresa i Borgå. På er resa märker ni att Borgå har förvandlats till en perfekt plats att bo och arbeta på. Vad har hänt under tio år?

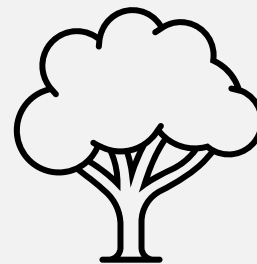
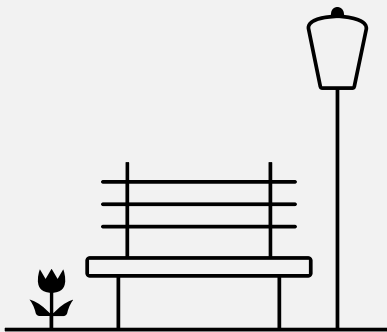
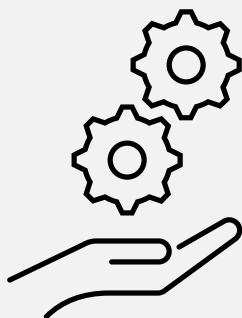
Denna fråga dryftades närmare genom olika teman med andra årets elever i Linnankosken lukio i april som en del av en framtidsdag som ordnades av skolan. Samma fråga ställdes till elever i Borgå Gymnasium i september i form av en elektronisk enkät. Nedan beskrivs sammanlagt cirka 150 ungas syn på framtidens Borgå.

Enligt svaren är Borgå år 2035 en livskraftig och lockande stad med mångsidiga tjänster och sysselsättningsmöjligheter, en högklassig studiemiljö samt goda hobby- och välfärdstjänster. De unga vill att Borgå ska vara en stad där man kan röra sig tryggt och på ett hållbart sätt, kollektivtrafiken fungerar bra och centrum utvecklas så att det blir trivsamt med hjälp av spårtrafik och tjänster. Samtidigt förblir den historiska Gamla stan i Borgå och stadsbilden attraktiva och uppskattade delar av stadens identitet.

De unga vill ha en trygg, ren och levande miljö där det finns plats att bo, studera och delta. Borgås styrkor är mångsidiga boendelösningar, närliggande natur och en historisk identitet, men attraktionsfaktorerna måste också svara mot de ungas behov. De unga uppskattar lugnet, tryggheten och gemenskapen i Borgå, men betonar ändå vikten av proaktivt arbete för att förebygga brottslighet och missbruk samt minska ojämlikhet.

Tre slutsatser av gymnasieelevernas svar var:

1. Ett fungerande stadscentrum (tjänster) och hållbara färdssätt stärker livskraften och tillgängligheten.
2. En välmående och inkluderande stad bygger på trygghet, gemenskap och en fungerande vardag.
3. Kulturarvet och den närliggande naturen är en väsentlig del av en attraktiv och uppskattad stad.

Stadens personal, flera sektorer

I mitten av augusti (15.8.2025) gjordes ett pilotförsök med verkstadsarbetet genom Blue Ocean-metoden. Centrala teman som behandlades i verkstaden var förtroende, mångfald, stadens roll, befolknings- och områdesstruktur samt ekonomi och livskraft.

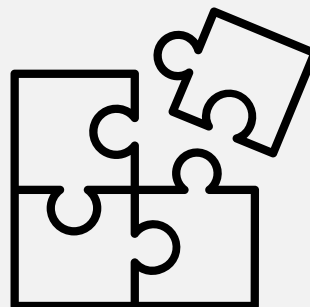
I verkstaden lyftes starkt fram betydelsen av förtroende i stadens interna samarbete och i relation till invånarna. Förtroendet uppstår inte av sig självt, utan det kräver närvaro, möten och lugna stunder i vardagen – möjligheten att stanna upp, lyssna och vara genuint närvarande. Stadens anställda ska inte arbeta i olika silor, utan som en enda Borgå stad där ansvaret delas gemensamt.

Mångfald sågs både som en utmaning och en möjlighet. Personalen bör bättre återspegla mångfalden bland stadens invånare, vilket förutsätter aktiva åtgärder till exempel vid rekrytering och integration. Man funderade på vad som är "vår anda" som alla borde kunna vara en del av.

Stadens roll diskuterades kritiskt: är staden den som möjliggör eller avfärdar? Byråkrati och stelhet upplevs som hinder för utveckling, även om det är just staden som borde stödja initiativ och möjliggöra ett gott liv. Utveckling ska basera sig på invånarnas verkliga behov – inte bara på att upprätthålla nuläget, utan på att bygga upp framtiden.

Tre slutsatser av personalens verkstad:

1. Man vill ha mer förtroende mellan invånare och olika intressentgrupper.
Man vill inte ha en känsla av motsättningar, misstro eller otrygghet.
Man vill ha mer mänsklighet i möten.
2. Personalen borde i högre grad återspegla mångfalden bland stadens invånare.
3. Stadens roll är att möjliggöra, inte avfärda.
Utvecklingen ska basera sig på invånarnas verkliga behov, motiverat och på ett rättvist sätt.

Stadsstyrelsen

I slutet av augusti (26.8.2025) ordnades ett pilotförsök med en verkstad med Blue Ocean-metoden också för stadsstyrelsen. Teman som behandlades i verkstaden var kommunernas omvärld i allmänhet och i Borgå, ett gott liv, trivsel och vardagskvalitet, framtidsgärningar samt möjliggörare och påskyndare.

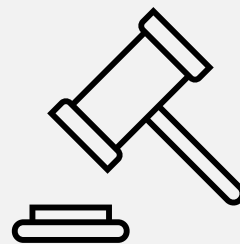
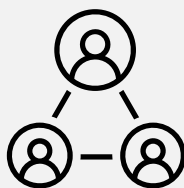
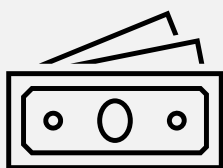
I verkstadens första del var svaren inriktade på ekonomi (resurser och fastigheter) och verksamhetssätt (dialog med personalen och kommuninvånarna). I svaren betonades att personalens förändringsbenägenhet och delaktighet är centrala faktorer för att lyckas. I verkstaden betonades strategisk personalplanering till exempel så att personalminskningar inte borde genomföras genom uppsägningar, utan genom att utnyttja naturlig avgång och utveckla kompetensen. En effektivisering av stadens ekonomi förutsätter vid behov att servicestrukturen ses över, att tekniken utnyttjas och att onödiga kostnader gallras bort. Öppen kommunikation, dialog och inkluderande praxis, såsom budgetering och kundpaneler, stärker enligt svaren förtroendet och den gemensamma atmosfären.

Den andra delen var inriktad på den miljö som ska byggas. Enligt resultaten av verkstaden vill man att staden växer på ett kontrollerat sätt och på ett sätt som stöder områdenas särprägel och den gröna omställningen. Planläggningen ska basera sig på ett verkligt behov och integrera tjänsterna som en del av helheten. Man vill att boendelösningarna ska ha ett rimligt pris och vara lämpliga för olika livssituationer, med beaktande av balansen mellan olika områden. De tomma fastigheterna i centrum ska tas i bruk på nytt och seniorboendet placeras nära service. Det ska vara möjligt att röra sig tryggt och smidigt med alla färdmedel, med betoning på cykling och gång. Man vill utveckla kollektivtrafiken långsiktigt.

Den tredje delen lyfte fram förutom dialog också smidighet. Invånarna önskades få mer påverkningsmöjligheter och dialog med förvaltningen. Man vill stärka ett sådant klimat i staden där man lyssnar på ett genuint sätt och ökar antalet möten. Man önskade att stadens processer skulle förenklas och att hierarkin och byråkratin skulle minska, till exempel genom att öka antalet tjänster som sköts via en och samma lucka. Man vill avveckla normer och fokusera på handling.

Tre slutsatser av stadsstyrelsens pilotverkstad:

1. Man vill fästa uppmärksamhet vid stadens ekonomiska utveckling och personalutveckling.
2. En hållbar och balanserad utveckling av stadsmiljön lyftes fram som ett viktigt tema.
3. Man vill göra förvaltningen smidigare och öka möjligheterna att delta.

Gruppen för näringar, sysselsättning och integration

I början av september (11.9.2025) gjordes ett pilotförsök med en verkstad med Blue Ocean-metoden för en smågrupp av anställda (närings, sysselsättning och integration). Resultaten av verkstaden som verktyg för strategin var sammanfattat följande tre teman.

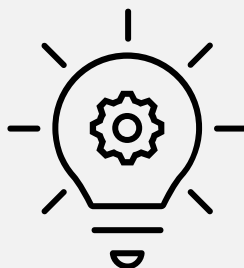
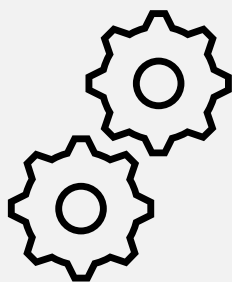
Borgå är en föregångare när det gäller att främja integrationen, där hela staden – sektorer, arbetsgivare och samfund – bär ett gemensamt ansvar för att ta emot nya invånare och stärka delaktigheten. Invånare med invandrabakgrund erbjuds möjligheter att delta i stadens utveckling och beslutsfattande, vilket stöder gemenskap och kulturell växelverkan. En aktuell lägesbild och växelverkan mellan aktörerna säkerställer ett planmässigt och verkningsfullt integrationsarbete.

I verksamhetskulturen betonas idéer, försök och framtids tänkande. I Borgå godkänns att utveckling också uppstår genom fel, vilket möjliggör smidigt lärande och modig förnyelse. Staden uppmuntrar till att pröva nya verksamhetssätt och ta övervägda risker, vilket skapar en kultur där förändring är önskvärd och möjlig.

För att främja sysselsättningen bygger Borgå mångsidiga vägar in i arbetslivet och stöder uppkomsten av arbetsgivarskap. Fler läroavtalsplatser stärker kompetensen och tillväxtföretag stöds för att skapa livskraft och nya arbetstillfällen. I beslutsfattandet utnyttjas data och resurser riktas på ett ändamålsenligt sätt, vilket säkerställer åtgärdernas kostnadseffektivitet och resultat.

Tre slutsatser av pilotverkstaden för gruppen för näringar, sysselsättning och integration:

1. Integration och delaktighet är hela stadens gemensamma strategiska uppgift, inte bara enskilda aktörers ansvar.
2. En smidig och experimentell verksamhetskultur möjliggör förnyelse, när fel godkänns som en del av utvecklingen.
3. Att stärka sysselsättningen och livskraften förutsätter att tillväxten stöds och att resurser används effektivt med hjälp kunskapsbaserad ledning.

Intervjuer

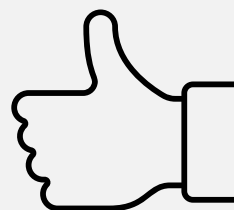
Sedan början av oktober har flera av stadens anställda rört sig på stan och ansikte mot ansikte intervjuat fotgängare och personer som utträttar ärenden på olika platser om Borgå och stadens framtid. Intervjuerna genomfördes bland annat i köpcentret Lundi, på västra åstranden, på torget och i huvudbiblioteket. Intervjufrågor har varit:

1. Hur nöjd är du med att bo i Borgå?
2. Hur lyckade är Borgå stads tjänster enligt din bedömning?
3. Är fritidsutbudet tillräckligt?
4. Hur framgångsrikt anser du att Borgås beslutsfattande är?
5. Beaktas din åldersgrupp väl?
6. Hur stark upplever du Borgåbornas vi-anda?
7. Hur trivsam är miljön? (t.ex. parker, skogar, grönområden, byggnader och gator)
8. Hur tryggt upplever du Borgå?
9. Känner du att du har möjlighet att påverka stadens angelägenheter?
10. Hurdana är Borgå stads tjänster enligt din uppfattning jämförda med andra städers tjänster?
11. Vad ska Borgå koncentrera sig på i framtiden? (ordet är fritt)

Sammanlagt intervjuades 579 personer. Svaren från intervjuerna användes vid utarbetandet av strategiförslaget.

De tre mest centrala resultaten från intervjuerna:

1. Man är mycket nöjd med att bo i Borgå.
På frågan ”Hur nöjd är du med att bo i Borgå?” gavs vitsordet 4 på skalan 1–5 (där 1 betyder mycket dåligt och 5 mycket bra betyg).

2. Stadens centrum behöver ett ”ansiktslyft.”
Det önskas mer trivsel och livlighet i byggnaderna och tjänsterna i centrum.

3. Man önskar fler idrottsplatser och man anser att det är viktigt de idrottsplatser som redan finns är tillgängliga och att de underhålls och renoveras.

Visions- och framtidsdiskussionsskedet

Beskrivning av omvärlden

Beskrivningen av omvärlden (Bild 1) publicerades både som ett omfattande dokumentutkast och som en sammanfattning i början av oktober 2025. De centrala ämnesområdena i utkastet var cirka tio stycken. Sammanfattningsvis var dessa teman: invånare, välbefinnande och säkerhet, natur och klimat, stadsorganisationens personal och ekonomiskt spelrum, stadsutveckling, växande och lärande, fritid, näringar och sysselsättning, delaktighet och växelverkan samt digitalisering.

Beskrivningen av omvärlden innebär i stadsstrategin en analys av de faktorer som påverkar stadens verksamhet, beslutsfattande och strategiska val nu och i framtiden. Beskrivningen av omvärlden fungerar som grund för strategin och som bakgrundsmaterial.

Bild 1: Skärmdumpar av framsidan på dokumenten Beskrivning av omvärlden. Dokumentutkastet som publicerades i oktober utgör bakgrundsmaterial för det strategiskt styrande innehållet.

Framtidsverkstäder och resultaten som vägledning för strategiarbetet

Tillsammans med dokumentet Beskrivning av omvärlden publicerades på stadens webbplats en framtidsverkstad som var öppen för alla, där staden bad om respons om dokumentet och preliminära synpunkter på det strategiskt styrande innehållet. Man önskade i första hand respons via diskussionsverkstäder som gjordes tillsammans, men responsen fick också ges självständigt genom individuellt arbete.

Materialet för framtidsverkstäderna bestod av dokumentet Beskrivning av omvärlden, verkstadsanvisningar och en responskanal där respons och synpunkter samlades in. Framtidsverkstadens frågor härleddes från beskrivningen av omvärlden. Framtidsverkstaden innehöll sammanlagt cirka 30 öppna frågor som fick besvaras enligt eget intresse.

I oktober ordnades sammanlagt 65 framtidsverkstäder.

- Staden fick 36 svar från enskilda personer. Största delen (något över 70 procent) av dem som svarade representerade invånare i arbetsför ålder som bor stadigvarande i Borgå.
- Det mottogs 27 svar från olika grupper. Ungefär hälften (något över 50 procent) av de grupper som svarade representerade stadens förtroendeorganisation samt den egna personalen (totalt cirka 500 personer). Övriga representativa svarsgrupper var näringsforumet, Posintra och representanter för företag, Borgås byar, Föräldraföreningar i Borgå, representanter för det havsnära Borgå ("Merellisen Porvoon edustajat"), representanter för båtfolk i Borgå ("Veneilevän merellisen Porvoon edustajat"), handikapprådet, Köpmannaföreningen i Gamla Borgå samt Föreningen Invånarna i Gamla Borgå (cirka 80 personer).
- Dessutom ordnades två öppna verkstäder för invånarna under morgon- och kvällstid i stadshuset. I dessa verkstäder fick man respons av sammanlagt 16 personer (man hade förberett sig på att sammanlagt 100 personer skulle delta i verkstäderna). Uppskattningsvis representerade största delen av deltagarna befolkningen i arbetsför ålder som bor stadigvarande i Borgå.

Responsen och synpunkterna från framtidsverkstäderna har härletts temavis till följande underrubriker i detta kapitel. Trots att de som gett respons representerar väldigt olika grupper (t.ex. näringslivet, fostran/undervisning/utbildning, invånare, medlemmar i förtroendeorganisationen) kunde många gemensamma ämnen lyftas fram som slutsatser. De viktigaste ämnena lyftes fram och grupperades manuellt och med hjälp av artificiell intelligens på ett övervakat sätt. Alla enskilda ämnen som tagits upp eller som nämnts få gånger har inte skrivits in i rapporten. Man strävar efter att dra nytta av konkret, även detaljerad, respons som fåtts i svaren under de kommande åren när strategin förankras.

Resultaten i rapporten återspeglar i många avseenden den gemensamma rösten hos dem som deltagit aktivt i verkstäderna. Antalet personer som svarat i framtidsverkstäderna representerar cirka en procent av Borgås invånarantal. Innehållet i delaktighetsrapporten har varit ett stöd i utarbetandet av strategiförslaget.

Vad Borgå är känt för

Borgås egenart och idyll, kulturhistoriska miljö (särskilt Gamla stan), estetik, natur (skogar, ån, närheten till havet, skärgården), mångsidighet samt läge och förbindelser till huvudstadsregionen. Borgås attraktionskraft är enligt svaren starkt bunden till människornas livsmiljö. Staden är känd för sin historiska och högklassiga miljö där det idylliska, det gamla byggnadsbeståndet, naturen samt skärgården och byarna bildar en stark identitet. Även restauranger och kaféer, evenemang, kultur och sommar samt de lokala företagens livskraft lyftes fram i svaren. Sköldvik lyftes här fram i några svar med omnämningen såsom: Tänk om den här industrikoncentrationen inte skulle finnas?

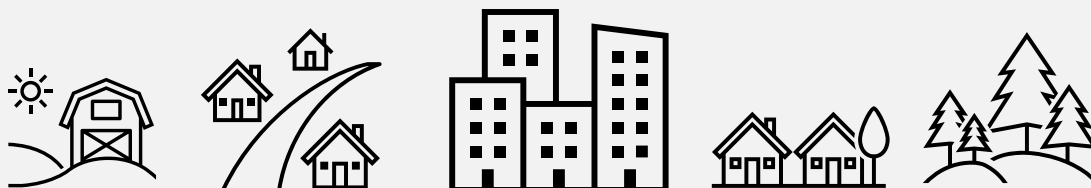
Man vill att staden utvecklas måttfullt, så att man identifierar särdragen i olika områden och anpassar de nya strukturerna till den omgivande skalan och kulturhistorien. Man vill värna om den gröna och trivsamma miljön även i fortsättningen, även utanför Gamla stan.

Borgå är känt som en trygg, lugn och människovänlig plats att bo på. En smidig vardag, korta avstånd och mångsidiga tjänster beskrivs i svaren som styrkor som man vill hålla fast vid även i framtiden. Särskilt idrottsjänster, tjänster för barnfamiljer och utbildningsmöjligheter betonades i svaren. Det önskas mer satsningar på tjänster för barnfamiljer och enligt svaren borde Borgå profilera sig inte bara som en kulturhistorisk miljö utan också som en stad för barnfamiljer och en havsnära stad, där även äldre kan leva ett aktivt och välmående liv.

Man vill känna det tvåspråkiga Borgå som en öppen, människoorienterad och mångkulturell stad där flerspråkighet är en styrka. Det önskas mer stöd och platser för företagsverksamhet och möten.

De tre ämnen som togs upp mest i responsen från verkstäderna:

1. Borgås styrka är stadens unika miljö och kulturarv.
2. Man vill utveckla staden som en mångsidigt levande och trivsam stad.
3. Borgå ska även i framtiden vara känt för sin särprägel, sin gemenskap och en smidig vardag.

Invånarantal och -struktur

I svaren betonades i första hand inflyttare och kulturell mångfald, men också äldre och barnfamiljer. Man vill att stadens tjänster utvecklas till mera tillgängliga och användarorienterade tjänster som stöder vardagen och som stärker välfärden och delaktigheten. Man önskade att tjänsterna skulle genomföras särskilt ansikte mot ansikte, men också användning av olika kanaler och digitalisering lyftes fram i svaren. Kompetensen hos stadens personal bör utvecklas så att den motsvarar de föränderliga behoven hos invånarna.

I stödet för integration och sysselsättning betonas tjänster som erbjuds på olika språk och en kombination av dem (t.ex. småbarnspedagogik och grundläggande utbildning) samt arbetslivsfärdigheter och förankring i det lokala samhället. Sysselsättningen har en betydande roll i integrationen och man vill främja den genom ett nära samarbete mellan läroanstalter, företag och staden samt genom flexibla utbildnings- och praktikvägar. Företagsvänlighet, lockande av nya företag och de nya arbetstillfällena som det skapar ansågs vara de viktigaste tillväxtmotorerna.

Stärkandet av delaktighet och gemenskap betonades i svaren. Man vill att alla nya invånare välkomnas och erbjuds information och möjligheter att delta med låg tröskel till exempel i nätverk. I svaren framfördes önskemål om evenemang, mötesplatser och hobbyverksamhet i lokala samhällen. Transparens i beslutsfattandet, motiveringar och tydlig information upplevs som faktorer som ökar förtroendet. Tjänster för äldre och barnfamiljer upplevdes som centrala attraktionsfaktorer. För skolornas del ses bevarandet av små och medelstora enheter som en konkurrensfördel. I svaren diskuterades användningen av skolor även för andra samhällsändamål.

När det gäller byggande lyftes också förebyggande av segregation och rimliga priser fram. Man vill bevara tjänster även i byarna och i skärgården. Man vill anpassa nya områden och boendelösningar till den omgivande skalan och kulturhistorien för att bevara Borgås egen identitet.

De tre ämnen som togs upp mest i responsen från verkstäderna:

1. Tjänsterna måste anpassas till invånarnas behov.
Invandringen och antalet äldre ökar.
2. Man vill öka gemenskapen. Alla är välkomna.
Delaktighet och integration stärker gemenskapen och livskraften. Hobbyer, utbildning, jobb, evenemang.
3. Det är viktigt att förebygga segregation och möjliggöra boende till rimligt pris.

Klimat och natur

I svaren framkom motsatta åsikter om klimat- och miljöarbetet. Många av dem som svarade stöder en ambitiös linje där energieffektivitet, hållbara färdvägar och tryggheten av naturens mångfald styr stadens verksamhet. Särskilt med tanke på sårbara grupper, såsom personer med funktionsnedsättning och äldre, är det viktigt att anpassningsåtgärderna planeras på ett förutseende sätt. I svaren önskades också realism i målsättningarna. En del upplever att klimatarbetet inte behöver utföras, särskilt om det försämrar den ekonomiska tillväxten. En del upplevde dessutom att Sköldviks industriområde hindrar staden från att påverka helhetsbilden. Samtidigt anses den gröna omställningen inom industrin också erbjuda möjligheter till nya affärsverksamheter och arbetstillfällen, vilket kan stärka Borgås konkurrenskraft.

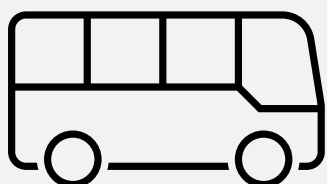
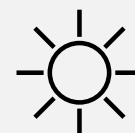
Med tanke på en hållbar vardag ansågs närtjänster och tillgänglig kollektivtrafik vara centrala satsningar. Att bevara den närliggande naturen i stadsmiljön och öka grönskan ansågs vara viktigt, vilket också stöder anpassningen till klimatförändringen. Dessutom betonades skyddet av vattendrag som ett viktigt miljötema.

Man önskar att klimatarbetet ska stärka Borgås särdrag, såsom närheten till naturen, kulturlandskapet och kontinuiteten i grönstrukturen. Man vill bevara skogarna. Inrättandet av ett skyddsområde för skogsområdet Porvoonkorpi lyfts fram som ett konkret mål som skulle stödja det ekologiska nätverket och erbjuda invånarna rekreativ möjligheter i närheten av staden. Att förbättra luftkvaliteten ses också som en del av klimatarbetet.

Återvinning och resurseffektivitet ses som ett sätt för hållbar utveckling, även som företagsverksamhet. Minskad nedskräpning i naturen, sortering av skräp och avfalls-/återvinningscentraler lyftes fram i svaren. Dessutom nämndes bevaring och renovering av gamla byggnader ofta i svaren.

De tre ämnen som togs upp mest i responsen från verkstäderna:

1. Både ambition och realism önskas.
2. I svaren står havet och skogarna i centrum för klimat- och miljöarbetet.
3. En hållbar vardag och hållbara färdvägar (såsom återvinning och kollektivtrafik) ses som en del av lösningen.

En fungerande och trygg stad

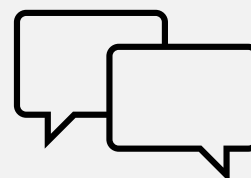
I svaren betonades smidigheten och tillgängligheten i uträttandet av ärenden, växelverkan och attityd samt pålitligt och ansvarsfullt beslutsfattande. Enligt responsen ska stadens verksamhet bygga på förtroende, öppen växelverkan och tillgängliga tjänster. Intrycket av staden uppstår genom tydlig kommunikation, personliga möten och en serviceinriktad attityd. Betjäning ansikte mot ansikte, engagerande evenemang och ett fungerande responssystem stärker enligt responsen gemenskapen och delaktigheten. Belysningen i stadsstrukturen och platser där man lätt snavar nämndes också i svaren. Dessutom lyftes frågan om att stöda välbefinnandet hos stadens personal.

Kommunikation och växelverkan betonades i svaren på många sätt. Man önskade att tjänsterna skulle vara lätta att använda och tillgängliga för alla och att man skulle kommunicera tydligt om dem. Allt kan inte vara digitalt, vissa befolkningsgrupper behöver kundservice ansikte mot ansikte. Tillgängliga och jämlika tjänster minskar ojämlikheten. Snabb myndighetshjälp ökar känslan av trygghet och gemenskap. Viktiga metoder för att främja säkerhet och gemenskap ansågs vara integration, ungdomsarbete och avveckling av diskriminerande strukturer. Enligt svaren ska staden erbjuda möjligheter för alla att delta och påverka. I beslutsfattandet är det bra att bedöma konsekvenserna för olika människogrupper. Man önskade ett öppet och transparent, mera lättillgängligt beslutsfattande och hörande för att stärka förtroendet. Det önskades att tjänsteinnehavare och förtroendevalda skulle vara mera närvarande och reagera snabbare i vardagen. Skapandet av mötesplatser på olika håll i staden sågs som en lösning för att öka gemenskapen och förtroendet.

En driftsäker infrastruktur, såsom vatten och el, ska enligt svaren bevaras i staden för att garantera säkerheten. Det togs upp frågor om tillräckliga skyddsrum och beredskapsplanering. Kameraövervakning, belysning, akustiska signaler, underhållna och tillgänglighetsanpassade färdvägar, mentalvårds- och missbruksarbete samt polisen sågs till exempel som mer specifika säkerhetsfaktorer i gatubilden. Det centrala budskapet i responsen betonade dock sättet att agera, vilket kräver samarbete och utbildning av personalen. Det önskades mer konstruktiv och respektfull diskussion för att främja den gemensamma välfärden.

De tre ämnen som togs upp mest i responsen från verkstäderna:

1. Förtroende och öppen växelverkan är grunden för stadens verksamhet.

2. Delaktighet förutsätter tillgängliga och flerkanaliga möjligheter till deltagande.

3. En fungerande och trygg stad bygger på fungerande infrastruktur och gemenskap.

Företag och näringsliv

Det viktigaste temat i svaren är att planläggningen, tillståndsprocesserna och byggnadstillsynen ska vara smidigare. Näringspolitiken ska vara proaktiv och mångsidig och den ska bygga på samarbete, stödja företagens tillväxt och bygga fungerande ekosystem, interaktiva processer och testplattformar. I svaren betonas företagervänlighet och företagens olika behov. Till exempel när det gäller att stödja små och medelstora företag betonas i svaren rådgivning, flexibla lokalitetslösningar och stöd för marknadsföring/synlighet. Att utveckla Posintras roll och utnyttja fonden för grön omställning ses som viktigt, liksom att minska byråkratin och förbättra tomtutbudet, förbättra trivselen i centrum som stöd för den privata affärsverksamheten. Stadens roll är att möjliggöra (och stödja).

Färre, men upprepade gånger, nämns utvecklingen av Sköldvik genom planläggning, gröna investeringar i infrastruktur samt behovet av att locka även större företag till området. Spillvärme nämns flera gånger i svaren. Det önskas en mångsidigare näringsstruktur i Borgå. Av staden önskas profileringsarbete inom olika företagsområden. Man vill också utvidga turistutbudet (upplevelser) genom att förbättra tillgängligheten och utveckla inkvarterings- och serviceinfrastrukturen utanför Gamla stan, till exempel i skärgården. Som stöd för turismen upprepas i svaren ofta önskemål om att ordna olika evenemang, till exempel för barn.

Utveckling av sysselsättningstjänsterna, vuxen- och arbetskraftsutbildning (särskilt för unga) samt mångsidigt arbetsgivarskap stärker arbetsmarknaden i regionen och Borgås livskraft, och därför borde man enligt svaren satsa på dem till exempel med sommarjobbsedlar, praktik- och läroavtalsmöjligheter. I vissa svar lyfter man fram stadens roll som sysselsättare som ett slags språngbräda för olika grupper för att de lättare ska komma in i arbetslivet. I fråga om arbetskraften tas i svaren upp oron för om arbetskraften ska räcka till när befolkningsstrukturen förändras. Också bristen på hyresbostäder till rimligt pris och den trafikmässiga tillgängligheten väckte oro med tanke på tillgången på arbetskraft. I responsen önskas mer satsningar på att locka nya företag och kunniga personer. I vissa svar betonas särskilt mycket vikten av integration för Borgås livskraft och välfärd i framtiden. Både när det gäller att stödja företagandet och främja sysselsättningen betonas samarbete mellan utbildning, företag, tredje sektorn och staden (ekosystemkartor). Utbildningsutbudet i Borgå är bra och det finns också högskoleutbildning. Man vill öka inkomstbasen.

De fyra ämnena som togs upp mest i responsen från verkstäderna:

1. En smidigare planläggning, tillståndspraxis och byggnadstillsyn. Rådgivnings- och stödtjänster önskas.
2. En förutseende och mångsidig näringspolitik för olika slags människor och företag.
3. Samarbete, nätverkande, dialog och synlighet för möjligheter att etablera sig och utvecklas.
4. Man vill utveckla turismen utanför Gamla stan.

Stadens ekonomi och personal

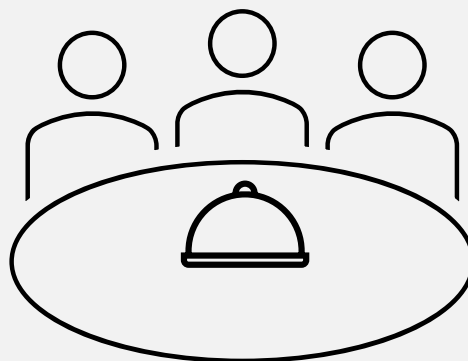
Gällande anpassningen av stadens ekonomi betonas i svaren behovet av att prioritera lagstadgad och tillgänglig basservice utan att äventyra stadens livskraft och att noggrant överväga investeringar. Investeringarna bör planeras som en helhet och tidsplaneras med eftertanke. Genomförandet av stora projekt ska bedömas på nytt utgående från stadens ekonomiska bärkraft, deras produktivitet och verkliga behov. Man vill ersätta överdimensionerade och dyra lösningar med tillräckligt bra men kostnadseffektiva tjänster som ligger nära invånarna. Dessutom lyfter man fram behovet av att kritiskt granska stadens fastighetsbestånd och att avstå från onödiga lokaler. För att säkerställa en ekonomisk balans på lång sikt betonas i svaren samlandet av en ekonomisk reserv och en ansvarsfull användning av samfundsskatteinkomsterna. Också betydelsen av prognostisering lyfts fram i svaren.

Man vill utvidga stadens inkomstbas bland annat genom företagsverksamhet, turism och lockande av nya invånare, vilket förutsätter strategisk näringspolitik och företagsvänlig markanvändning. Aktivt försäljnings- och marknadsföringsarbete samt snabba och fungerande interna processer inom staden stöder tillväxten av livskraft och skattebas. Användningen av lån ses som en godtagbar del av en hållbar ekonomi, så länge den är genomtänkt och långsiktig. Enligt svaren ska man inte spara på barns och ungas välfärd även om den ekonomiska situationen skulle vara utmanande. Sammantaget delar sig svaren gällande verksamheten i stora och små daghems- och skolenheter och lösningsförslagen varierar i responsen.

I svar från verkstäderna framhävs tankarna om att antalet tjänster eller befattningar på stadens förvaltnings- och ledningsnivå ökar, å andra sidan betonas i svaren också riktig, även proaktiv personaldimensionering och ork i arbetet. Man vill minska antalet överlappande tjänster och minska ledningsnivån. Man vill att Borgås personalstruktur bättre ska motsvara motsvarande nivå i andra städer. Man anser att stadens verksamhet kan effektiviseras till exempel med hjälp av digitalisering och förtydligande av strategiska prioriteringar. En jämförelse av ekonomin med andra städer anses vara nyttig vid bedömningen av kostnadsstrukturen. Man vill undvika externalisering och även höra personalens röst i beslutsfattandet. Till exempel fortbildning, arbetsrotation och beredskap inför pensionsavgångar ses som sätt att utveckla resurserna. Ledarskapsfärdigheter, lönesättning och möjligheter att avancera ses som viktiga faktorer för att få motiverade anställda och få dem att vilja stanna kvar. En god arbetsgivarbild och arbetshälsa betonas i en del av svaren som garantier för framtidens kompetensbehov.

De tre ämnen som togs upp mest i responsen från verkstäderna:

1. Satsa på basservice och investeringar på ett smart sätt.
2. Stärk livskraften på ett smart sätt.
3. Det föreslås att man ska effektivisera verksamheten och sörja för personalens välbefinnande. Det behövs strukturella reformer och en rätt dimensionerad användning av resurser.

Småbarnspedagogik och undervisning

Enligt svaren vill man stärka barnens och de ungas lärande särskilt när det gäller läsning, matematik och skrivande. Också kompetens i sociala färdigheter betonas framför inläringen av digitala färdigheter. Vid sidan av barnens digitala färdigheter funderar man i svaren också på föräldrarnas tillräckliga digitala kunnande. Digitala verktyg ses som stöd för lärandet, och växelverkan, kreativitet, källkritiskt tänkande ses som komplement till digitala färdigheter. Man vill stärka föräldrarnas roll som en del av fostringsarbetet och ha samarbete. Lärares kunnande, högklassiga undervisningsmetoder samt bra, sunda och lugna lärmiljöer stärker lärandet enligt svaren. Man vill satsa på barns och ungas välbefinnande, många barn har (till exempel neuropsykologiska) specialbehov som kräver pedagogiskt stöd. Skolfrånvaro och otillräckliga stödåtgärder väcker oro hos en del av de som svarat, tillgången till skolgångshandledare och elevhälsa anses vara viktig. Särskilt för stora men också för små klasstorlekar ses som en utmaning beroende på svararens perspektiv.

När antalet barn minskar framhävs i utvecklingen av de småbarnspedagogiska tjänsterna och utbildningstjänsterna enligt svaren proaktiv planering, beaktande av skillnader mellan olika områden och en flexibel servicestruktur (sambandet med stadens ekonomi och personalplanering är starkt). Trygga lärmiljöer med gemenskap stöder jämlikheten och man vill stärka skolornas roll som lokala centrum med mera mångsidig verksamhet. I en del svar anses att byskolorna är värdefulla med tanke på inlärningsresultaten och gemenskapen, medan man i en del av svaren ifrågasätter bevarandet av byskolor, särskilt när elevantalet är mycket litet. I svaren från anställda inom småbarnspedagogik och utbildning föreslås olika lösningar i anslutning till minskningen av antalet barn: förnyande av servicenäten, granskning av elevupptagningsområdena, enhetsskolor och byggande av flexibla övergångar mellan olika skolstadier.

Ökat samarbete i fråga om tvåspråkighet, språkgrupper och integration ses som ett sätt att öka jämlikheten, även effektiviteten. I svaren lyfts fram behovet av att informera på ett tillgängligt sätt på olika språk redan nu. Det föreslås en sammanslagning av finsk- och svenskspråkiga skolor och förvaltningar, vilket kan medföra besparingar och stärka den mångkulturella växelverkan. Möjligheten att modifiera lokaler och använda dem gemensamt ses som något som är värt att utreda för att skapa besparingar. I vissa svar önskas möjlighet att söka sig till mindre skolor, från centrum i riktning mot byarna och att öka möjligheterna att välja närskola.

Familjernas, barnens och de ungas delaktighet och funktionsförmåga stärks enligt svaren genom äkta dialog, samarbete mellan hem och skola, avgiftsfria hobbyer och hobbymöjligheter med låg tröskel samt stöd för gemenskap (familjekaféer/klubbar). Välfärdssamarbete sågs som en del av lärandet och växandet (motionsinriktad livsstil, stärkande av tron på framtiden och förebyggande rusmedelsarbete).

De fyra ämnen som togs upp mest i responsen från verkstäderna:

1. Flexibel och områdesmässigt anpassad servicestruktur svarar mot befolkningsförändringarna.
2. I svaren från representanterna för småbarnspedagogik och utbildning betonades viljan att se över servicenätet och elevupptagningsområdena.
3. Kunniga lärare, fungerande lärmiljöer och starka grundläggande färdigheter är viktiga för växandet.
4. Delaktighet och hobbyer stöder barnens välbefinnande.

Fritid

Då Borgå stads ekonomiska situation försvagas betonas tillgänglighet, kostnadseffektivitet och stödande av gemenskap i prioriteringen av fritidstjänster. Man betonade behovet av att undvika stora investeringar och att koncentrera sig på utvecklingen av befintlig infrastruktur och dess mångsidighet. Kritik riktas mot dyra projekt och tjänster, som endast en liten grupp skulle dra nytta av. Motion och välbefinnande som teman betonas i svaren. Tjänster som främjar invånarnas välbefinnande i vardagen, motion och kulturell delaktighet och som har omfattande öppettider anses vara de viktigaste. Fritidstjänsternas tillgänglighet och flerspråkighet (gratis eller till rimligt pris), särskilt för barn och unga, ses som en stödande lösning för vardagen och framtiden. De fritidstjänster som staden ordnar ska inte konkurrera med varandra eller med privata aktörer.

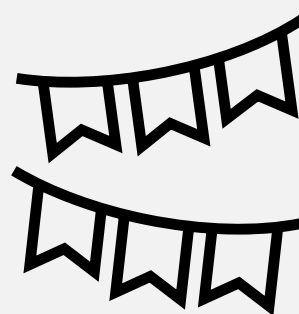
Olika slags evenemang överallt lyfts genomgående upp i svaren. Samtidigt ser man stadens roll som en plattform för evenemangen, som en möjliggörare, inte som en arrangör. Man vill stärka samarbetet med föreningar, företag och producenter av evenemang samt hitta aktörer som kan genomföra dem. Till exempel föreslås skollokaler i byarna som centrum för evenemang, möten och verksamhet.

I fråga om att liva upp stadslivet betonas i svaren att öka livskraften i centrum och vid åstranden, att göra evenemangen mångsidigare, att synliggöra kulturen och att utveckla ett visuellt trivsamt stadsrum. Man vill lyfta fram mer av det kreativa kunnandet i staden och kunniga personer. Utnyttjandet av skärgården och naturen som evenemangsplatser samt beaktandet av trivseln är en del av den övergripande utvecklingen. Partnerskap och stöd till den tredje sektorn ses som nyckelfaktorer för att skapa gemenskap och stärka stadens identitet.

Man vill värna om stadsrummet, förbättra mötesplatserna, restaurera och ta i bruk tomma byggnader samt undvika rivning. Att liva upp torgområdet ses som centralt och torgets roll som stadens hjärta framhävs. Även andra offentliga lokaler lyfts upp, såsom simhallen, biblioteket, Konstfabriken. Det föreslås vackra parker, lekplatser och funktionella platser som lockar människor att aktivera sig eller stanna upp. Också parkeringsplatser och parkeringsavgifter nämns i materialet. Popup-verksamhet, tillfällig användning av lokaler och lokala samhällsprojekt ger enligt svaren liv åt olika stadsdelar. Fritidstjänsterna ses som en attraktions- och välfärdsfaktor för staden.

De fyra ämnena som togs upp mest i responsen från verkstäderna:

1. Platser för motion och möten.
2. Utveckling av stadsrummet till en levande och inkluderande miljö.
3. Tryggande av tjänster som stöder välbefinnandet, är tillgängliga och har ett rimligt pris genom hållbara och måttliga investeringar samt genom att utnyttja det som redan finns.
4. Stadens, företagens och tredje sektorns roll. Man vill stärka föreningarnas och företagens deltagande. Stadens roll som möjliggörare av evenemang?

Stadsstrukturen och dess tillgänglighet

Enligt svaren uppstår en stad som ser ut som Borgå genom ett särpräglad byggande där områdenas historia, skala, estetik och omsorg om kulturmiljön beaktas. Originalitet, närhet till naturen och kulturarvet är utgångspunkter för planeringen av Borgå enligt många svar. Utvecklingen bör omfatta hela staden – även byar och förorter, inte bara centrum. Byggandet ska vara människovänligt och passa en vanlig människa. Man önskar sig mer grönska och trivsel i staden. Det gamla byggnadsbeståndet uppskattas, men man vill antingen renovera eller riva förfallna och fula byggnader, färdigheter att renovera behövs. Gemenskap, delaktighet i planeringen, ekonomisk realism och mångsidig tillväxt är viktigt för dem som svarat. Staden bör förändras med tiden, men den stämning som är typisk för Borgå bör bevaras. Planläggningen ska möjliggöra en varierande och mänsklig skala, inte bara effektivitet eller storföretagens behov. Tjänsterna ska vara jämnt tillgängliga.

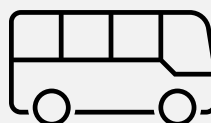
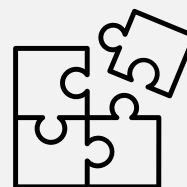
Enligt svaren bör Borgå lyckas särskilt med att utveckla Kokon, liva upp stadscentret, möjliggöra mångsidigt boende till rimliga priser och förbättra kollektivtrafiken. Det är viktigt att bevara stadens promenadvänlighet, grönska och kulturmiljö. Andra enskilda saker som lyftes fram: skyddsområdet för Porvoonkorpi, byarna och skärgården, tjänster i bildningscentrumen, Gammelbacka och förorterna, torget, Konstfabriken, kompletterande byggande för boende samt placeringen av tjänster i centrum.

Bostadspolitiken ska främja ett mångsidigt och högklassigt boende till rimligt pris (särskilt för familjer), vilket stöder olika livssituationer och stärker den sociala blandningen. Stadens roll är att säkerställa ett tillräckligt tomtutbud, en flexibel planläggning och en lockande boendemiljö som uppmuntrar även privata aktörer att investera i produktion till rimligt pris. Rimligt pris kan främjas till exempel genom stadens eget bolag (Borgå Hem). Andra teman som togs upp var tillgängligt boende och gemenskapsboende för äldre, balans mellan ägar- och hyresbostäder samt den dragningskraft som uppstår genom boendet.

Tillgänglighet och smidig trafik stöder ett livskraftigt Borgå med dragningskraft. Staden bör utveckla tillgängligheten (särskilt i fråga om kollektivtrafiken) på ett övergripande sätt med beaktande av tjänsterna i skärgården och på landsbygden, turismens attraktionsfaktorer samt smidigheten i trafiken och parkeringsbehoven i centrum. Även gång- och cykelleder (tillgängliga samt nya och underhållna) nämns ofta i svaren. Man önskar mindre genomfartstrafik i Gamla stan. Också parkeringsplatserna nämns delvis i materialet.

De tre ämnen som togs upp mest i responsen från verkstäderna:

1. Stadsplaneringen ska vara människoorienterad och mångsidig.
2. Boende ska möjliggöras i hela staden inklusive skärgården och landsbygdsområden.
3. Tillgänglighet och trafiksystemet är viktiga förutsättningar för livskraft.

Övrig respons från visions- och diskussionsfasen

Den övriga responsen var till antalet mindre och till innehållet mera varierande. Responsen gällde innehållet i beskrivningen av omvärlden samt lite mer kraftfullt delaktigheten, beslutsfattandet och kommunikationen.

Temat för responsen var mest att man önskar sig fler möjligheter att delta och mötas. I verkstäderna för invånare och anställda förekom också en oro över skenbar delaktighet och frustration över att man inte lyssnar.

De diskussionsverkstäder som ordnades som fysiska evenemang fick beröm. Även om diskussionsverkstäderna fick beröm, hoppades man i en del av responsen att den kommande strategin inte bara är prat och tomma fraser, utan konkreta, motiverade beslut och handlingar. Till exempel stadens personal hoppas att strategin i framtiden tydligt ska styra den operativa verksamheten, medan invånarna önskar mer motiverade beslut och fler händer som genomför stadens verksamhet.

De tre ämnen som togs upp mest i övrig respons:

1. Deltagande, enkät: Enkäten i visions- och diskussionsskedet upplevdes som lång och frågorna delvis som svåra att besvara.
2. Engagemang, diskuterande workshoppar: Workshopparna som ordnades på plat fick beröm. Det förekom misstankar om skeninkludering.
3. Ledarskap, transparens, beslutsfattande: Öppenhet, synlighet av motiveringar, evidensbaserat/data-drivet ledarskap, förenkling av byråkrati, med och effektivitet i beslutsfattandet

Förslagsskedet

Stadsdirektörens förslag till stadsstrategi

Stadsdirektörens förslag till stadsstrategi 2026–2029 publicerades den 11 december 2025. Förslaget innehöll fyra tyngdpunkter (Barn och unga med starka grundläggande färdigheter och framtidstro, En stad där man integreras, En ren, vacker och inbjudande livsmiljö, Effektivt främjande av livskraften) och fyra hörnstenar (En stabil och hållbar ekonomi, Spetsprojekt som ökar välfärden och livskraften, Personal med förändringsförmåga och skickligt ledarskap, En positiv och vänlig stad som lyssnar) samt en genomgående grund: En stad med framtidstro och förändringskraft. Bild 2 illustrerar kortfattat de teman som presenteras i förslaget.

Bild 2: Sammanfattning av stadsdirektörens förslag till stadsstrategi (publicerat 11.12.2025)

Respons om innehållet i strategiförslaget begärdes via en responsblankett som var öppen för alla och som publicerades på stadens webbplats. Samtidigt har också Borgå stads personal haft möjlighet att ge respons på det sätt som sektorerna gett anvisningar om och/eller via den responsblankett som publicerats på webbplatsen.

Utlåtanden begärdes också från nämnderna, seniorrådet (tidigare äldrerådet), handikapprådet och ungdomsfullmäktige.

Respons och utlåtanden i förslagsskedet

Responsblanketten har varit en öppen kanal för alla för att ge respons om förslaget till stadsstrategi.

Blanketten fanns på både finska och svenska.

Det har informerats om möjligheten att ge respons bland annat på stadens personalinfo (10.12.2025), i stadens pressmeddelande och på en presskonferens (11.12.2025), i flera kanaler på sociala medier i december och januari samt via intern information till personalen och förtroendeorganisationens medlemmar.

Respons begärdes genom 11 frågor, av vilka man fritt kunde välja vilka man ville svara på. De första sex frågorna handlade om synpunkter på de fyra tyngdpunkterna som fanns i förslaget. Följande tre frågor bad om respons på de fyra hörnstenarna som presenterades. De två sista frågorna gällde synpunkter på genomförandet och uppföljningen av strategiarbetet samt allmänna synpunkter på beredningen.

Sammanlagt 67 svar lämnades in med responsblanketten under perioden 11.12.2025–30.1.2026.

Utlåtanden gavs av:

- Stadsutvecklingsnämnden
- Livskraftsnämnden
- Nämnden för växande och lärande, finsk- och svenskspråkiga utbildningssektionen samt småbarnspedagogiken
- Ungdomsfullmäktige
- Seniorrådet
- Handikapprådet

Responserna från både responsblanketten och utlåtandena har sammanfattats i följande underavsnitt. Responserna och utlåtandena har använts som stöd för utarbetandet av strategiförslaget innan det uppdaterade förslaget förs till politisk behandling.

Barn och unga med starka grundläggande färdigheter och framtidstro

Av de 67 personer som svarade på enkäten besvarade 49 personer fråga 1. De tre ämnen som togs upp mest i responsen:

1. Bevarandet av byskolor och närskolor/daghem.
2. Barns och ungas välbefinnande samt stöd och tjänster till dem anses utgöra kritiska behov (psykisk hälsa, mindre gruppstorlekar, låg tröskel).
3. Det önskades mer konkret information om hur barnets vardag förbättras. Motion, natur, kultur, fritidsintressen och aktivt deltagande tas upp som viktiga faktorer.

En stad där man integreras

Av de 67 personer som svarade på enkäten besvarade 46 personer fråga 2. De tre ämnen som togs upp mest i responsen:

1. Invandringen, integrationen och dess roll i stadsstrategin ansågs få för stor betoning. Invandringens och integrationens roll borde definieras tydligare, mer balanserat och konkret.
2. I responsen uttrycktes oro över att strategin fokuserar för mycket på stadsområdet och förbiser byarnas, tjänsternas och byskolornas betydelse för Borgås attraktionskraft.
3. Det önskades ett mångsidigare bostadsutbud till havsstranden och byarna. En smidig vardag, möjlighet att röra sig tryggt och mångsidiga boende- och fritidsmöjligheter är viktiga faktorer för integreringen i Borgå.

En ren, vacker och inbjudande livsmiljö

Av de 67 personer som svarade på enkäten besvarade 53 personer fråga 3. De tre ämnen som togs upp mest i responsen:

1. Stärkande av klimatpolitiken och hållbar utveckling. Av strategin förväntas en tydligare, mer ambitiös och mer konkret klimatlinje som tar hänsyn till hela stadens verksamhet, från trafik till industri och biologisk mångfald.
2. Värnande om stadsbilden, byggnadsbeståndet och kulturmiljön. Borgås särprägel anses vara en mycket viktig attraktionsfaktor, och i anslutning till detta uttrycktes oro och önskemål om vården av byggnadsarvet och högklassigt nybyggande. De gamla byggnadernas skick och underhåll nämndes i många svar.
3. Utveckling av byar och tätorter samt balans mellan stads- och landsbygdsområden. Enligt responsen är strategin alltför fokuserad på centrum. Utvecklingen av byar och skärgården borde lyftas fram starkare, genom konkreta åtgärder och löften. Bystrukturprogrammet nämndes i många svar.

Effektfullt främjande av livskraften

Av de 67 personer som svarade på enkäten besvarade 38 personer fråga 4. De tre ämnen som togs upp mest i responsen:

1. Mångsidiga boendalternativ, placeringen av tjänsterna och tillgängligheten nämndes i många svar.
2. Små och medelstora företags roll och stödet till dem samt tillgången till arbetsplatser nämndes också i många svar.
3. Trafik och trafikförbindelser var det tredje mest nämnda ämnet. I responsen nämndes både att en spårförbindelse behövs och att det är onödigt. Dessutom nämndes behovet av samplanering av trafiksystemet och markanvändningen.

Synpunkter på prioritering av tyngdpunkter och respons

I fråga 5 i enkäten ombads man ange vilken tyngdpunkt man själv anser är viktigast och vilken minst viktig för Borgås framtid. Av de 67 personer som svarade på enkäten besvarade 53 personer denna fråga.

Tyngdpunkterna "Barn och unga med starka grundläggande färdigheter och framtidstro" samt "En ren, vacker och inbjudande livsmiljö" lyftes tydligt fram som de viktigaste tyngdpunkterna.

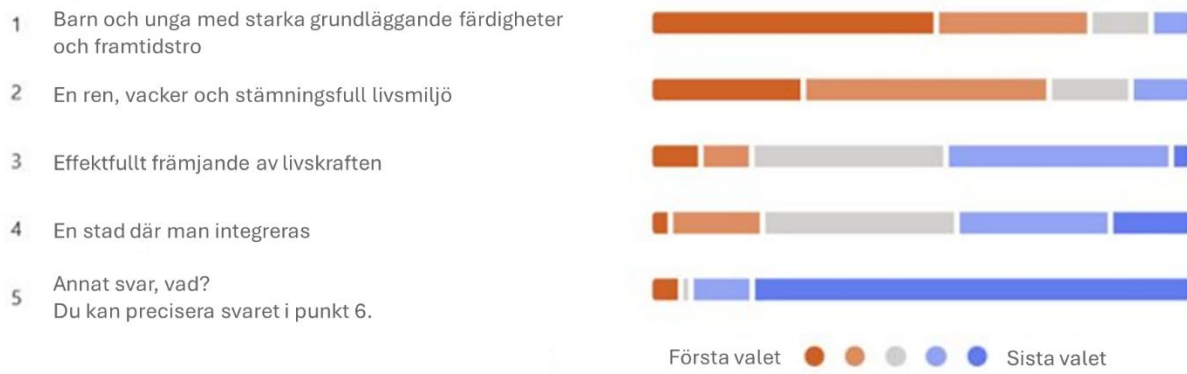

Bild 3: Illustration av resultaten från fråga 5.

Fråga 6 gällde eventuella preciseringar och motiveringar gällande prioriteringen av tyngdpunkter. Av de 67 personer som svarade på enkäten besvarade 26 personer denna fråga. Dessa svar lyfte inte upp något nytt i någon större utsträckning, utan preciserade tyngdpunkterna. Preciseringarna gällde följande ämnen:

1. Borgås identitet, hållbar utveckling och stadsutveckling
2. Byar, byskolor och jämlik utveckling av tjänster
3. Barn, unga och likvärdiga möjligheter i vardagen

Hörnstenar: Ekonomi, personal och ledning, verksamhetskultur och spetsprojekt

Av de 67 personer som svarade på enkäten besvarade 40 personer fråga 7. De tre ämnen som togs upp mest i responsen:

1. Ledning och personal. I en stor del av svaren kommenterades antingen kvaliteten på ledarskapet, ledningsstrukturerna, personalens kompetens, organisationskulturen och/eller överlappande arbetsuppgifter.
2. Servicenätet, byarnas status och inriktningen av investeringar. Näst mest kommenterades hur servicenätet planeras och hur investeringarna riktas.
3. Tyngdpunkterna i stadens strategi och meningsfullheten i spetsprojekten. Tredje vanligaste responsen gällde hur strategin är uppbyggd och hur spetsprojekten har valts ut. Vissa av dem som svarade på enkäten förstod inte terminologin som användes i samband med hörnstenarna och spetsprojekten.

Synpunkter på prioritering av spetsprojekt och respons

I fråga 8 i enkäten ombads man ange vilket spetsprojekt man själv anser är viktigast och vilket minst viktigt för Borgås framtid. Av de 67 personer som svarade på enkäten besvarade 63 personer denna fråga. De projekt som lyftes fram som de klart viktigaste var "Nytt sjukhus och välfärdscentrum", "Trafikmässig tillgänglighet", "Kokon idrottscentrum", "Utveckling av Gammelbacka" samt "Delgeneralplanen för de centrala stadsområdena".

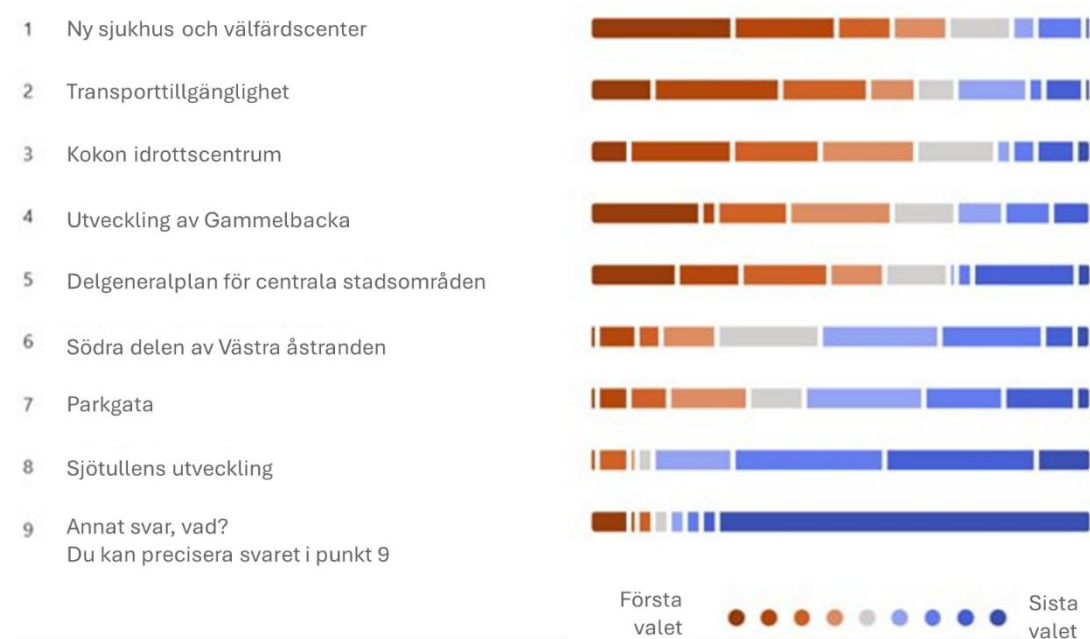

Bild 4: Illustration av resultaten från fråga 8.

Fråga 9 gällde eventuella preciseringar och motiveringar gällande prioriteringen av spetsprojekt. Av de 67 personer som svarade på enkäten besvarade 32 personer denna fråga. Preciseringarna gällde följande ämnen:

1. Utveckling och planläggning av byar, bystrukturprogrammet
2. Centrums livskraft och stadsstrukturen, tomma byggnader som står och förfaller
3. Utveckling av Gammelbacka, förebyggande av segregation samt säkerhet
4. Trafik och tillgänglighet

Idéer och motförslag för genomförande och uppföljning av strategiarbetet

Av de 67 personer som svarade på enkäten besvarade 34 personer fråga 10. De tre ämnen som togs upp mest i responsen:

1. Deltagande, hörande och transparens. Man vill bli hörd regelbundet och på ett genuint sätt. Detta var det mest återkommande temat i svaren.
2. Konkreta, mätbara mål och förankring av strategin. Det näst starkaste temat gällde strategiarbetets tydlighet och genomförbarhet. Det önskas tydlighet, mätning, transparent uppföljning och bättre integrering av strategin i det dagliga arbetet.
3. Utveckling av byar och basservice (barn, unga, hur man rör sig till olika platser, vardagstjänster). Den tredje återkommande helheten i svaren fokuserade på vardagstjänster och jämlikheten mellan olika områden. Enligt svaren vill man stärka vardagens tjänster och säkerställa att också byområdena utvecklas, inte bara centrum.

Övrig respons som lämnades med blanketten

Av de 67 personer som svarade på enkäten besvarade 36 personer fråga 11. De tre ämnen som togs upp mest i responsen:

1. Val av innehåll och balans (byar, områden, befolkningsgrupper, Östbanan). Byarnas synlighet och uppskattning; balansering av utvecklingen av centrum i förhållande till det övriga; ifrågasättande av Östbanan; bättre beaktande av personer i arbetsför ålder, äldre, personer med funktionsnedsättning och jordbruk (som näring); säkerhet/beredskap och Sköldvik i den strategiska kärnan.
2. Deltagande, att bli hörd och förtroende. Det gavs beröm för att öppenheten har förbättrats, men samtidigt har de som svarade på enkäten en känsla av att staden har hört men inte lyssnat. Man ansåg att tidsramarna för enkäterna och informeringen om dem var alltför snäva. I vissa svar nämndes att man upplever att processer är tjänsteinnehavarledda och att det råder brist på förtroende. Det önskades fler metoder för deltagande (t.ex. prioriteringsenkäter, deltagande budgetering). Enkäten ansågs vara för ytlig/kort.
3. Språk, tydlighet och användbarhet i strukturen. Språket i strategin uppfattades som jargong eller som "gjord med artificiell intelligens" och det önskades tydlighet i kommunikationen. Konkret information och detaljer, språkversioner (finlandssvenska) nämndes i svaren, till exempel: val av rubriker (Muutosvoimainen/med förändringskraft), ordval (osallistaminen, deltagande), noggrannhet i namn/språk (itäinen Uusimaa, östra Nyland). Strategins struktur och hierarkins tydlighet upplevdes delvis som problematisk.

Utlåtanden

Utlåtanden begärdes och gavs av ungdomsfullmäktige, seniorrådet, handikapprådet, stadsutvecklingsnämnden, livskraftsnämnden, nämnden för växande och lärande, finsk- och svenskspråkiga utbildningssektionen samt småbarnspedagogiken.

Ungdomsfullmäktige understödde i sitt utlåtande tyngdpunkterna i strategin. Ungdomsfullmäktige anser att Borgås viktigaste mål är att fostra barn och unga med starka grundläggande färdigheter och framtidstro, vilket stöder också andra tyngdpunkter (ungas välbefinnande och utbildning). Annat som lyftes fram:

- integrationstjänster, internationalisering, språkkunskaper, gemenskap
- ambitiös klimatpolitik, grönområden och deras tillgänglighet
- spårförbindelse till Borgå för att öka livskraften
- av projekten Kokon (idrottsplatser med låg tröskel) och Peipon koulu i Gammelbacka

Seniorrådet anser att de äldres behov bör skrivas ut mer konkret i strategin, strategin förblir på en alltför allmän nivå. I utlåtandet önskades dessutom:

- beskrivning i strategin av konkreta åtgärder för tjänster för äldre
- bättre uppföljning och indikatorer för målen som gäller äldre
- stärkande av äldres delaktighet
- tillräckliga resurser för att genomföra äldrevänlighet.

Handikapprådet föreslog i sitt utlåtande att strategins namn skulle ändras på följande sätt: Tillsammans. Med respekt för varandra. Modigt. Ansvarsfullt. Framtidstro och förändringskraft i Borgå 2026–2029. Dessutom föreslog handikapprådet flera enskilda ändringar i strategins innehåll, tjänster, byggande, trafik, kultur, delaktighet, sysselsättning och spetsprojekt. I utlåtandet betonades att tillgänglighet och likabehandling av personer med funktionsnedsättning ska beaktas i allt stadens beslutsfattande och all planering. Trots många kommentarer ansåg handikapprådet i sitt utlåtande att strategiförslaget till stor del kan understödjas. Om strategin skulle godkännas kompletterat med förslagen i handikapprådets utlåtande, skulle den stöda Borgås utveckling som en unik livsmiljö som är värd att bo i.

Stadsutvecklingsnämnden ansåg att strategihelheten var positiv. I utlåtandet betonades betydelsen av stadens särprägel, delaktighet, utveckling av byar samt invånarnas och företagens förutsättningar att lyckas. I omröstningen om innehållet i utlåtandet vann följande ändringsförslag:

1. Ersättning av uttrycket "Porvoon näköinen Porvoo" (Borgå bevarar sin särprägel): "Aikaa kestävä kaupunki" (En tidlös stad) eller "Omalemäinen Porvoo" (Borgå är en stad med särprägel).
2. I utlåtandet lades till ett nytt stycke om att stärka bystrukturprogrammets roll. Det föreslogs att programmet lyfts fram som ett spetsprojekt i strategin.
3. Ändring av texten om skapande av fler företag och arbetstillfällen: Man bör också beskriva hur detta ska uppnås. "Vi arbetar för att Borgå är en stad där såväl invånarna som företagen har goda möjligheter till framgång och att Borgå ska få fler arbetsplatser och företag, företag som växer och blir internationella, samt kunniga arbetstagare".
4. Förtydligande av uttrycket "Staden är en effektiv plattform". Förslag: "Staden bygger en fungerande och lockande omvärld och agerar som aktiv partner i främjandet av företagande och sysselsättning".

Livskraftsnämnden beslutade enhälligt om utlåtandet i enlighet med föredragningslistan. I utlåtandet beskrivs stadsstrategin som ett väl berett, långsiktigt riktgivande dokument som stärker Borgås livskraft, gemenskap och hållbara tillväxt. Dess tyngdpunkter – livsmiljöns kvalitet, hållbar tillväxt, barns och ungas välbefinnande samt anknytning till gemenskaper – stöder livskraftssektorns arbete. I utlåtandet konstaterades att strategin förbättrar invånarnas vardag, delaktighet och tjänsternas genomslagskraft, stärker näringslivet och betonar mångfald, integration och attraktionskraft. För att det ska lyckas krävs enligt utlåtandet ekonomisk balans, tillräckliga resurser och tydliga och mätbara indikatorer.

Nämnden för växande och lärande önskade i sitt utlåtande att strategin skulle innehålla en bättre förståelse för den långsiktiga tilldelningen av resurser för lagstadgade tjänster, och att stadens högklassiga basservice skulle utnyttjas bättre i den kommunala marknadsföringen.

Tjänsterna inom småbarnspedagogik föreslår i sitt utlåtande att förebyggandet av segregation ska beaktas i strategin och att fostran och undervisning ska kopplas till klimatarbetet. I utlåtandet konstaterades dessutom att det sektorsövergripande samarbetet med livskrafts- och arbetskraftstjänsterna saknas och betonades behovet av att stärka sambandet mellan integration och småbarnspedagogik. I utlåtandet konstaterades att bristen på personal inom småbarnspedagogiken kräver strategisk uppmärksamhet och föreslogs ett sektorspecifikt genomförandeprogram som stöd för strategin. Mångsidiga lärmiljöer borde kopplas till livsmiljön.

Den finskspråkiga utbildningssektionen föreslog att strategin ska ges en starkare betoning på utbildningstjänsternas betydelse för integrationen av mångkulturella barn, unga och familjer samt att undervisningen i det egna modersmålet, den förberedande undervisningen och skolpersonalens arbete för integrationen borde synas i strategin. Också den ökade internationaliseringen och behovet av språkmedvetenhet, balansering av ekonomin och tillräckliga resurser, inlärningsmål och resultat, skollokalernas roll som miljöer för gemenskap samt sektorsövergripande samarbete nämns som tilläggsförslag till strategin.

Den svenskspråkiga utbildningssektionen lyfte dessutom fram tre centrala utvecklingsbehov:

1. Tillräckliga resurser för lagstadgade utbildningstjänster.
2. De långsiktiga effekterna av att investera i utbildning borde framhåvas i strategin.
3. Stadens marknadsföring borde utnyttja styrkorna inom utbildning.

Fortsättningsintervjuer

Kommuninvånare intervjuades om Borgå stads strategiförslag i stadens område mellan den 9 januari och den 30 januari. I intervjuerna ställdes frågor om den nya stadsstrategin till personer som besökte olika platser. Det samlades svar av totalt 100 personer. Intervjufrågorna var:

1. Har du hunnit bekanta dig med strategiförslaget?
2. Tycker du att det nuvarande strategiförslaget ser ut som Borgå?
3. Hur tydligt tycker du att innehållet i strategiförslaget är beskrivet?
4. Vilka frågor vill du att Borgå prioriterar i beslutsfattandet?
5. Vilket av följande spetsprojekt är viktigast just för dig?

Intervjusvaren överensstämde med responsen som gavs under förslagsskedet.

Svaren **på fråga 1** var sammanfattat att majoriteten av kommuninvånarna inte hade bekantat sig med strategiförslaget. Responsen gällde främst förslagets formuleringar, som ansågs vara otydlig jargong.

På fråga 2 svarade cirka 65 procent av de tillfrågade att strategiförslaget ser ut som Borgå. Vissa tyckte att frågan var svår/oklar (hur ser Borgå ut exakt?). Förslagets visuella utseende fick mycket positiv respons.

I fråga 3 ansågs innehållet i strategiförslaget i huvudsak vara tydligt. Cirka 84 procent av de intervjuade gav betyget 4–5, tydligt/mycket tydligt. Medeltalet var 4,16.

I fråga 4 var de tre mest nämnda prioriteringarna: "En ren, vacker och inbjudande livsmiljö", "Effektfullt främjande av livskraften" och "Barn och unga med starka grundläggande färdigheter och framtidstro". I synnerhet "En ren, vacker och inbjudande livsmiljö" och "Effektfullt främjande av livskraften" fick stöd.

I fråga 5 var de tre mest populära spetsprojekten "Kokon idrottscentrum", "Nytt sjukhus och välfärdscentrum" och "Utveckling av västra stranden". Projektet med Kokon idrottscentrum väckte känslor, både för och emot. Det nya idrottscentret ses som ett välkommet tillskott till Borgås idrottstjänster, men å andra sidan anses budgeten för byggandet av idrottscentret vara överdimensionerad.

Beslutsskedet

Beslutet om strategiinnehållet publiceras uppskattningsvis våren 2026. Detta kapitel uppdateras och offentliggörs när stadsstrategin har godkänts av fullmäktige. I kapitlet beskrivs de sista ändringarna i stadsstrategin som gjorts vid behandlingen i styrelsen och fullmäktige.

Beslutsskedet bestod av tre olika steg som ägde rum i mars 2026. I korthet var dessa steg stadsdirektörens uppdaterade strategiförslag 4.3.2026, stadsstyrelsens förslag till strategi 10.3.2026 och det strategiförslag som godkändes av stadsfullmäktige 18.3.2026.

Stadsdirektörens uppdaterade strategiförslag 4.3.2026

Förslaget till stadsstrategi uppdaterades på basis av respons och utlåtanden som gavs under förslagsskedet. Strategiförslaget skickades till partigrupperna för behandling i månadsskiftet februari–mars, och partigrupperna lämnade in nästan 150 ändringsförslag (tillägg, strykningar och korrigeringar av ord eller meningar). Ändringsförslagen behandlades av beredningsgruppen i huvudsak i tre olika kategorier:

1. Stadsdirektören kan ta med ändringsförslaget i sitt strategiförslag.
2. Ändringsförslaget är möjligt, men stadsdirektören tar inte med det i sitt strategiförslag.
3. Stadsdirektören tar inte med ändringsförslaget i sitt strategiförslag.

Stadsstyrelsen fick stadsdirektörens uppdaterade strategiförslag, i vilket hade införts de ändringar som stadsdirektören hade tagit med.

Stadsstyrelsens förslag 10.3.2026

Stadsstyrelsen sammanträdde 9.3.2026 och röstade om över 50 olika ändringsförslag till stadsdirektörens uppdaterade strategiförslag (4.3.2026). Därefter omarbetades stadsdirektörens uppdaterade strategiförslag till ett förslag från stadsstyrelsen 10.3.2026, i enlighet med de ändringsförslag som godkändes vid omröstningarna, för behandling i stadsfullmäktige.

Staden informerade om ändringsförslagen, omröstningarna och deras resultat den 9 mars 2026 på stadens webbplats.

Behandling och godkännande i stadsfullmäktige 18.3.2026

Stadsfullmäktige sammanträdde 18.3.2026 och röstade om 20 olika ändringsförslag till stadsstyrelsens strategiförslag (9.3.2026). Efter omröstningarna uppdaterades stadsstyrelsens strategiförslag i enlighet med de ändringsförslag som godkändes 18.3.2026, och stadsstrategin godkändes.

Staden informerade om ändringsförslagen, omröstningarna och deras resultat den 18 mars 2026 på stadens webbplats. Därefter uppdaterades delaktighetsrapporten ytterligare en gång och den godkända stadsstrategin publicerades på webbplatsen.